

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE BOLESZKOWICE
na lata 2017-2019**

Boleszkowice, maj 2017r.

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
1.Uwarunkowania prawne podejmowanych działań.	4
2.Diagnoza społeczno- demograficzna gminy Boleszkowice.	5
3.Cele programu.	7
4.Sposób realizacji programu- kierunki działań.	8
5.Przewidywane efekty:	8
6.Realizatorzy.	9
7.Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych.	10
8.Źródło finansowania.	11
9.Koordinator Programu.	11
10.Czas realizacji programu.	11
11.Adresaci programu.	12
12.Sposób kontroli realizacji programu.	12
13.Monitorowanie przebiegu programu.	12

Wstęp

Rodzina to najważniejsza i podstawowa grupa społeczna, na której oparte jest całe społeczeństwo. To naturalne środowisko życia dziecka ma największy wpływ na jego rozwój i kształtowanie osobowości. To rodzina właśnie przekazuje dziecku swój system wartości, tradycje – nadaje kierunek jego aktywności i postępowania na całe życie. Rodzina prawidłowo funkcjonująca może skutecznie przeciwdziałać pojawiającym się niekorzystnym zjawiskom zarówno w okresie dzieciństwa jak i w okresie dojrzewania. Źródłem poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa jest rodzina, która konsekwentnie i z sukcesem spełnia swoje zadania. Rodziny współczesne coraz częściej mają trudności w odnalezieniu się w zmieniającej rzeczywistości. W momencie pojawienia się dysfunkcji zarówno instytucje jak i służby społeczne zobligowane są do podjęcia na rzecz rodziny określonych działań naprawczych oraz objęcie rodziny pomocą i wsparciem.

W tym celu powstał Gminny Program Wspierania Rodzina na lata 2017-2019, który został opracowany w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 09 czerwca 2011 roku. Podstawowym założeniem Programu jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Celem programu jest przywrócenie rodzinie zdolności do funkcjonowania, poprzez wzmocnienie jej roli, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych a także zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie. Zadania, które będą realizowane w ramach Programu koncentrować się będą zarówno na dziecku jak i rodzinie.

Realizacja Programu będzie możliwa dzięki utworzeniu systemu wsparcia obejmującego współpracę i zaangażowanie osób, instytucji, podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny , działalności placówek wsparcia dziennego, pomocy ze strony asystenta rodziny i organizowaniu poradnictwa specjalistycznego oraz działalności grup wsparcia.

I. Uwarunkowania prawne podejmowanych działań.

Najważniejszym aktem prawnym regulującym wszystkie aspekty życia członków społeczeństwa jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. To akt najwyższej wagi, któremu podporządkowane są ustawy i rozporządzenia dotyczące różnych sfer życia społecznego. Realizując „Gminny Program Wspierania Rodzina na lata 2017-2019” należy brać pod uwagę:

- 1.Ustawę z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017r. poz. 697);
- 2.Ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016r. poz. 930 ze zm.);
- 3.Ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2016r. poz. 1390)
- 4.Ustawę z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U z 2016r. poz. 487);
- 5.Ustawę z dnia 25 lutego 1964 roku- Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2017r. poz. 682);
- 6.Ustawę z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich (t.j. Dz. U. z 2016r. poz. 1654);
- 7.Ustawę z dnia 04 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2016r. poz. 157).

II. Diagnoza społeczno- demograficzna gminy Boleszkowice.

Gmina Boleszkowice położona jest w zachodniej części powiatu myśliborskiego w województwie zachodniopomorskim. Sąsiaduje z gminami Dębno, Mieszkowice, miastem Kostrzyn nad Odrą.

Gmina Boleszkowice jest gminą wiejską. Zajmuje obszar 192,92 km.2 w tym 52,8 % zajmują lasy i grunty leśne. W Gminie mieszka 2893 osoby, w tym 1425 kobiet i 1468 mężczyzn (stan na dzień 31.12.2016r.) W latach 2014-2016 liczba ludności gminy Boleszkowice systematycznie zmniejszała się (z 2934 w 2014r. do 2893 z 2016r.). Na koniec kolejnych lat większość wśród ogółu ludności stanowili mężczyźni (51,31 % w 2014r., 51,20% w 2015r., 50,74% w 2016r.). Jak wynika z danych Urzędy Stanu Cywilnego Gminy Boleszkowice w 2016r. w Gminie Boleszkowice zameldowanych na pobyt stały było 591 dzieci w przedziale wiekowym od 0 do 18 r.ż.

W skład gminy wchodzi 9 sołectw: Boleszkowice, Chlewice, Chwarszczany, Gudzisz, Kaleńsko, Namyslin, Porzecze, Reczyce, Wysoka.

Na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Boleszkowicach wynika, że w 2014 roku na podstawie ustawy o pomocy społecznej udzielono wsparcia 148 rodzinom, natomiast w 2015r. 221 rodzin, w 2016r. 98 rodzin.

Większość rodzin korzystających z pomocy Ośrodka to rodziny z dziećmi, nierzadko wielodzietne, potrzebujące wsparcia nie tylko w ramach pomocy finansowej, ale też wymagające wsparcia w sprawach opieki i wychowania nad dziećmi.

Analizując dane z lat 2014-2016 można zauważyć, że głównymi powodami przyznania pomocy w tym zakresie było bezrobocie i ubóstwo. Status osoby bezrobotnej w 2014 roku posiadało 142 osoby, w roku 2015 roku 103 osoby natomiast w 2016 roku 72 osoby.

Główne przyczyny udzielania pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Boleszkowicach ilustruje tabela Nr 1.

Tabela Nr 1

Przyczyny trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin, które korzystały z pomocy OPS w Boleszkowicach		
	2014	2015	2016
Ubóstwo	114	88	66
Bezrobocie	94	61	40
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym:	15	18	16
wielodzietność	3	18	11
Niepełnosprawność	28	34	31
Długotrwała lub ciężka choroba	35	27	34
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego w tym:	7	19	16
rodziny niepełne	3	5	8
Alkoholizm	1	0	1

Źródło: dane OPS Boleszkowice

Porównując dane z lat 2014-2016 należy zauważyć, iż zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej z 148 rodzin do 98 rodzin.

Z powyższych danych wynika, iż oprócz ubóstwa i bezrobocia dominującymi problemami rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w ciągu ostatnich lat były: potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietność, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego w tym rodziny niepełne i alkoholizm. Problemy te w coraz większym stopniu wpływają negatywnie na sytuację mieszkańców gminy Boleszkowice.

Dużym problemem występującym w rodzinach jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego. Ośrodek Pomocy Społecznej w Boleszkowicach od kilku lat dysponuje formą wsparcia jaką jest pomoc asystenta rodziny. Asystent rodziny podejmując pracę z rodziną, uwzględnia zakres pomocy, jaka ma być udzielona rodzinie. Współpraca rodziny z asystentem prowadzona jest za zgodą rodziny i jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy z rodziną. Praca z rodziną prowadzona jest także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Na podstawie informacji od pracowników socjalnych jak i sprawozdań wynika, że w latach 2014-2016 liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wzrastała. Rodzinom tym udzielono szerokie wsparcia zarówno poprzez pomoc asystenta rodziny, pracę socjalną jak i pomoc finansową.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin w poszczególnych latach, które korzystały z wsparcia asystenta rodziny (tabela 2).

Tabela nr 2

Rok	Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta
2014	6
2015	5
2016	7

Źródło: dane OPS

III. Cele programu

1. Cel główny:

Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

2.Cele szczegółowe:

- 1.Pozostawienie dziecka w rodzinie naturalnej.
- 2.Wzmocnienie roli funkcji rodziny.
- 3.Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych.
- 4.Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi z problemem nieporadności.
- 5.Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

IV.Sposób realizacji programu- kierunki działań.

Do realizacji założonych celów ustalono następujące działania:

- systematyczna współpraca instytucji i podmiotów działających w obszarze wspierania rodziny i dziecka;
- wsparcie rodzin w przezwyciężeniu problemów natury opiekuńczo-wychowawczej,;
- kierowanie do instytucji oferującej poradnictwo specjalistyczne m. in. wsparcie psychologiczne, prawne itp.;
- przydzielenie asystenta rodziny;
- pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin ubogich;
- zintensyfikowana praca socjalna z rodziną;
- wsparcie interdyscyplinarne rodzin zagrożonych przemocą;
- współpraca z podmiotami i instytucjami w zakresie realizacji projektów i programów na rzecz dziecka i rodziny;
- zapewnienie dzieciom z ubogich rodzin posiłków w tym : ciepłych w szkole
- partycypacja w kosztach pobytu dzieci w pieczy zastępczej;
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności.

V. Przewidywane efekty:

- zmiana postaw społecznych;
- wzrost poczucia sprawczości członków rodziny;
- zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego;
- polepszenie współpracy między instytucjami i organizacjami zaangażowanymi w realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Boleszkowice;
- wzrost poczucia bezpieczeństwa socjalnego.

VI. Realizatorzy.

Realizatorami Gminnego Programu Wspierania Rodziny są: Ośrodek Pomocy Społecznej w Boleszkowicach, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pedagog szkolny, pracownicy socjalni, oraz Urząd Gminy Boleszkowice przy współpracy z:

- Zespołem Szkół w Boleszkowicach;
- Gminnym Centrum Kultury;
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie;
- Komendą Powiatową Policji- dzielnicowym;
- Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną;
- Sądem Rejonowy w Myśliborzu w tym z Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej;
- Prokuraturą Rejonową;
- Powiatowym Urzędem Pracy;
- Placówkami Służby Zdrowia;
- organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, które zajmują się szeroko rozumianą pracą z rodziną.

VII. Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych:

- liczba rodzin wymagających wsparcia;
- liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe;
- liczba osób uzależnionych, które podjęły leczenie;
- liczba rodzin, którym przydzielono asystenta;
- udział pracowników socjalnych w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną;
- udział asystenta rodziny w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje;
- liczba rodziców utrzymujących kontakty z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej;
- liczba dzieci, którym zapewniono udział w zajęciach edukacyjnych, w tym z elementami przeciwdziałania uzależnieniom, połączonych z wypoczynkiem;
- liczba dzieci, które powróciły do rodziny naturalnej;
- liczba rodzin, które otrzymały wsparcie finansowe lub rzeczowe;
- liczba dzieci, którym opłacono wyżywienie w przedszkolu lub obiady w szkole;
- liczba rodzin, które nabyły podstawy do prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego.

Uzyskane dane będą pomocne przy ocenie wartości programu, planowaniu, realizacji i rozwoju działań. Pozwolą na sprawdzenie skuteczności i efektywności założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

VIII. Źródło finansowania.

Środki na realizację programu mogą pochodzić z:

- budżetu Gminy;
- dotacji unijnych;
- budżetu Państwa konkursy, programy rządowe
- innych funduszy zewnętrznych, organizacji pozarządowych.

Do realizacji założonych zadań prowadzić będą działania, których wybór zostanie poprzedzony szczegółową analizą sytuacji danej rodziny. Podstawowym narzędziem do przeprowadzenia diagnozy rodziny jest wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego. Pełna i efektywna realizacja założonych zadań w programie będzie możliwa dzięki kompleksowemu spojrzeniu na rodzinę oraz podjęciu rozwiązań systemowych przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzinami. Uznanie podmiotowości dziecka i zapobieganie dysfunkcjom rodziny jest priorytetem naszych działań.

IX. Koordynator Programu.

Realizacja Gminnego Programu Wsparcia Rodziny koordynowana będzie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Boleszkowicach.

X. Czas realizacji programu.

Realizacja Gminnego Programu Wsparcia Rodziny został zaplanowana na lata 2017-2019. Jest otwartym dokumentem i może podlegać okresowej weryfikacji, uzupełnieniu i modyfikacji.

XI. Adresaci programu.

Gminny Program Wspierania Rodziny skierowany jest do rodzin zamieszkałych na terenie gminy Boleszkowice przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze, a także które zagrożone są umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Program kieruje się również do rodzin, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, a które chcą współpracować z pracownikami służb społecznych na rzecz odzyskania opieki nad dziećmi.

XII. Sposób kontroli realizacji programu.

1. W terminie do 31 marca każdego roku Ośrodek Pomocy Społecznej przedstawi roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

2. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

XIII. Monitorowanie przebiegu programu.

Działania wynikające z realizacji gminnego Programu Wspierania Rodziny będą koordynowane i analizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Boleszkowicach. Monitoring przebiegu programu będzie odbywać się na bieżąco. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Boleszkowice ma charakter otwarty- jego ewaluacja będzie prowadzona zależnie od aktualnie występujących potrzeb.